Euroopan parlamentti
2024-2029

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P10_TA(2026)0156

Finanssiosaaminen ja sijoitusvaikuttajien merkityksen lisääntyminen säästö- ja investointiunionin yhteydessä

Euroopan parlamentin päätöslauselma 30. huhtikuuta 2026 finanssiosaamisesta ja sijoitusvaikuttajien merkityksen lisääntymisestä säästö- ja investointiunionin yhteydessä (2025/2209(INI))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon 8. heinäkuuta 2017 julkaistun G20-ryhmän ja Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön kansainvälisen talousvalistusverkoston (OECD-INFE) raportin aikuisten finanssiosaamisesta G20-maissa,

– ottaa huomioon audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun direktiivin 2010/13/EU (audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi) muuttamisesta vaihtuvien markkinarealiteettien vuoksi 14. marraskuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/1808[1],

– ottaa huomioon EU:n ja OECD:n aikuisille Euroopan unionissa suunnatun taloustaitokehyksen, joka julkistettiin 11. tammikuuta 2022,

– ottaa huomioon digitaalisten palvelujen sisämarkkinoista ja direktiivin 2000/31/EY muuttamisesta 19. lokakuuta 2022 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/2065 (digipalvelusäädös)[2],

– ottaa huomioon 12. tammikuuta 2023 julkaistun Euroopan valvontaviranomaisten yhteiskomitean aihekohtaisen raportin, joka koskee digitalisaatiota koskevia kansallisia talousvalistusaloitteita ja jossa keskitytään kyberturvallisuuteen, huijauksiin ja petoksiin,

---

1 EUVL L 303, 28.11.2018, s. 69, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/1808/oj

2 EUVL L 277, 27.10.2022, s. 1. ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj.

– ottaa huomioon helmikuussa 2024 julkaistun Bruegel-ajatushautomon katsauksen finanssiosaamisen tilasta ”The state of financial knowledge in the European Union”,

– ottaa huomioon heinäkuussa 2023 julkaistun komission Flash-eurobarometrin 525 finanssiosaamisen tason seurannasta EU:ssa,

– ottaa huomioon EU:n/OECD:n lapsille ja nuorille Euroopan unionissa suunnatun taloustaitokehyksen, joka julkistettiin 2. lokakuuta 2023,

– ottaa huomioon 6. helmikuuta 2024 julkaistun Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen asiakirjan ”Warning – For people posting Investment Recommendation on social media”,

– ottaa huomioon 14. toukokuuta 2024 annetut neuvoston päätelmät finanssiosaamisesta,

– ottaa huomioon 27. kesäkuuta 2024 julkaistun finanssiosaamista koskevan OECD:n raportin ”PISA 2022 Results (Volume IV): How Financially Smart Are Students?”,

– ottaa huomioon kansainvälisen arvopaperimarkkinavalvojien yhteisön (IOSCO) toukokuussa 2025 julkaisemat loppuraportit ”The Finfluencers”, ”Online Initiative Trading Practices: Copy Trading, Mirror Trading, Social Trading” ja ”Digital Engagement Practices (DEPs)”,

– ottaa huomioon 17. heinäkuuta 2025 annetun Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon, joka koskee finanssiosaamista ja talousvalistusta eurooppalaisille,

– ottaa huomioon 30. syyskuuta 2025 annetun komission tiedonannon EU:n finanssiosaamisstrategiasta (COM(2025)0681),

– ottaa huomioon työjärjestyksen 55 artiklan,

– ottaa huomioon kulttuuri- ja koulutusvaliokunnan lausunnon,

– ottaa huomioon talous- ja raha-asioiden valiokunnan mietinnön (A10-0082/2026),

A. ottaa huomioon, että finanssiosaaminen on olennainen taito elämässä ja keskeinen väline, jonka avulla kansalaiset voivat paremmin hallinnoida omaa ja perheensä taloutta ja tehdä tuottavia investointeja sekä harjoittaa yrittämistä siten, että on mahdollista tehdä tietoon perustuvia ja asianmukaisia päätöksiä, jotka koskevat säästöjä, eläkesuunnitelmia, muita tavoitteita ja sijoituksia; ottaa huomioon, että finanssiosaaminen on olennaista petosten, misinformaation ja ylivelkaantumisen estämisen kannalta ja että sen vuoksi siihen on sisällyttävä vankkaa osaamista digitaalisesta rahoituksesta ja kyberturvallisuudesta ja sen on katettava myös verkossa tapahtuvien taloushuijausten tunnistaminen; katsoo, että

julkisilla laitoksilla, erityisesti riippumattomilla sääntelyviranomaisilla ja kansalaisyhteiskunnalla, tulisi olla tässä perustavan tärkeä rooli;

B. katsoo, että EU:n rahoitusjärjestelmää koskevan oikeudellisen kehyksen liiallisen monimutkaisuuden purkaminen parantaisi rahoitusjärjestelmän saavutettavuutta;

C. ottaa huomioon, että finanssiosaaminen antaa ihmisille mahdollisuuden ymmärtää velkaa, rahoitusmarkkinoita, verotusta ja vakuutuksia riskinhallintavälineenä ja että se auttaa heitä hallitsemaan taloudellisia riskejä, tekemään tietoon perustuvia päätöksiä ja suunnittelemaan eläkkeelle siirtymistä; katsoo näin ollen, että ymmärryksen siitä, miten raha toimii, ei pitäisi olla mitenkään poikkeuksellista, vaan se on henkilökohtaisen taloudellisen vapauden välttämätön edellytys; ottaa huomioon, että näyttö osoittaa, että vahvemman finanssiosaamisen ja suuremman taloudellisen osallisuuden välillä on yhteys; ottaa huomioon, että finanssiosaaminen on tuloksiin keskittyvä käsite, jolla mitataan taloustietoisuutta, talousosaamista, taloustaitoja, talouteen liittyviä asenteita ja toimintatapoja, joita tarvitaan järkevässä taloudellisessa päätöksenteossa ja viime kädessä taloudellisen hyvinvoinnin saavuttamisessa;

D. katsoo, että parempi finanssiosaaminen voi motivoida kansalaisia säästämään tehokkaammin, investoimaan viisaammin ja osallistumaan aktiivisesti pääomamarkkinoille, mikä edistää osallistavaa kasvua ja innovointia kaikissa jäsenvaltioissa, tukee makrotaloudellista vakautta ja vähentää eriarvoisuutta;

E. ottaa huomioon, että komission vuonna 2023 teettämä Flash-eurobarometri finanssiosaamisesta EU:ssa osoittaa, että finanssiosaamista on tarpeen parantaa Euroopassa, sillä tulosten perusteella vain 18 prosentilla EU:n kansalaisista finanssiosaaminen on korkeatasoista ja yksittäisten jäsenvaltioiden välillä on tältä osin suuria eroja – finanssiosaamiseltaan korkealla tasolla olevien kansalaisten osuus vaihtelee 11 prosentista (tilanne kahdessa maassa) yli 25 prosenttiin (vain neljässä maassa);

F. ottaa huomioon, että Eurobarometri-tutkimuksen mukaan miltei puolella aikuisista ei ole hätätilanteen varalle riittävästi säästöjä, joilla he pystyisivät kattamaan elinkustannuksensa kolmen kuukauden ajan, ja että 16 prosentilla ei ole lainkaan säästöjä hätätilanteen varalle; toteaa, että nämä tekijät yhdessä suurten kulutusluottomäärien käytön kanssa joillakin alueilla lisäävät ylivelkaantumisen riskiä, heikentävät perheiden kykyä selviytyä yllättävistä tapahtumista ja voivat vaikuttaa kielteisesti taloudelliseen ja sosiaaliseen koheesioon ja rajoittaa mahdollisuuksia ohjata säästöjä tuottaviin sijoituksiin reaalitaloudessa;

G. ottaa huomioon, että vuoden 2023 Eurobarometri-tutkimuksen mukaan vain 38 prosenttia kyselyyn vastanneista EU:n kansalaisista luottaa siihen, että heidän pankiltaan, vakuutuslaitokseltaan tai rahoitusneuvojaltaan saamansa sijoitusneuvonta on ensisijaisesti heidän etunsa mukaista, kun taas 45 prosenttia vastaajista ei luota siihen;

H. ottaa huomioon, että viimeaikaiset EU:n kyselytutkimukset osoittavat, että keskimäärin vain joka toinen aikuinen EU:ssa kykenee vastaamaan oikein vähintään kolmeen viidestä talousosaamista koskevasta perustason kysymyksestä, joten on selvää, että inflaation, koronkoron, riski-tuotto-suhteen sekä monipuolistamisen ymmärtämisessä on edelleen puutteita; katsoo, että näiden tutkimusten huomioiminen on tärkeää, jotta voidaan tunnistaa keskeiset taloustaidot ja mahdolliset jatkotoimenpiteet;

I. ottaa huomioon, että vuoden 2024 Global Retain Investor Outlook -raportin mukaan finanssiosaaminen korreloi negatiivisesti taloustilanteen haavoittuvuuden kanssa sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä, mikä osoittaa, että talousasioista paremmin perillä olevilla henkilöillä on todennäköisemmin riittävät varat eläkkeelle jäämiseen;

J. ottaa huomioon, että finanssiosaamisen puute vaikuttaa suhteettomasti naisiin, nuoriin, ikääntyneisiin sekä pienituloisiin tai matalammin koulutettuihin henkilöihin ja yhteiskunnan heikoimmassa asemassa oleviin ryhmiin;

K. katsoo, että parempi finanssiosaaminen edistää sosiaalista osallisuutta, vähentää eriarvoisuutta sekä tukee haavoittuvia tai syrjäytyneitä ryhmiä ja parantaa näiden mahdollisuuksia;

L. toteaa, että vähittäissijoittajien osallistuminen pääomamarkkinoille on edelleen epätasaista eri jäsenvaltioissa ja että vahvempi finanssiosaaminen korreloi taloudellisen häiriönsietokyvyn ja investointien käyttöönoton kanssa;

M. toteaa, että tutkimukset osoittavat, että erityisesti Z-sukupolven sijoittajat (eli vuosina 1997–2012 syntyneet) käyttävät pääasiassa sosiaalista mediaa, internethakuja ja henkilökohtaisia yhteyksiä tutustuakseen sijoituksiin ja talousasioihin; ottaa huomioon, että sosiaalisesta mediasta on tullut vuoden 2024 Global Retail Investor Outlook -raportin mukaan nuoremmille ikäryhmille merkittävä tietolähde;

N. ottaa huomioon, että digitaalinen siirtymä laajentaa säästöjen ja sijoitustuotteiden saatavuutta mutta myös lisää kansalaisten altistumista aggressiivisille markkinointistrategioille ja verkkopetoksille, mikä tekee digitalisoinnista sekä mahdollisuuden että riskin;

O. katsoo, että finanssiosaamista koskeva EU:n politiikka voi onnistua vain, jos siihen liittyy helposti saatavilla olevia ja riskeihin mukautettuja rahoitusvälineitä;

P. ottaa huomioon, että julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöfoorumit ja yleiseurooppalaiset aloitteet ovat osoittautuneet tehokkaiksi koulujen, kansalaisyhteiskunnan ja teollisuuden liikkeelle saamisessa eri jäsenvaltioissa;

Q. ottaa huomioon, että yrittäjien ja pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) finanssiosaaminen on EU:n häiriönsietokyvyn ja kilpailukyvyn kannalta kriittistä mutta alimitoitettua ja edellyttää erityistä seurantaa ja räätälöityjä ohjelmia;

R. ottaa huomioon, että komission vuoden 2030 kuluttaja-asioiden toimintaohjelma asettaa digitaalisen oikeudenmukaisuuden, sääntöjen täytäntöönpanon ja vähittäisrahoituspalveluiden rajatylittävän käytön kilpailukyvyn keskiöön, mukaan lukien EU:n finanssiosaamista koskevan strategian täytäntöönpano sekä säästö- ja investointitilien käyttöönotto;

S. ottaa huomioon, että vuoden 2030 kuluttaja-asioiden toimintaohjelmassa ehdotetaan digitaalista oikeudenmukaisuutta koskevaa säädöstä, jolla torjutaan pimeitä kaavoja, riippuvuutta aiheuttavaa suunnittelua ja vaikuttajien ongelmallisia käytäntöjä ja tehostetaan alaikäisten suojelua; ottaa huomioon, että toimintaohjelmaan sisältyy ilmoitus verkkopetoksia koskevasta EU:n toimintasuunnitelmasta, jolla pyritään parantamaan ennaltaehkäisytoimenpiteitä, tehostamaan lainvalvontatoimia ja vahvistamaan petosten uhreille annettavaa tukea ja siten täydentämään digipalvelusäädöksen täytäntöönpanoa;

T. ottaa huomioon, että sosiaalista mediaa käytetään yhä enemmän rahoitusmarkkinoita, sijoitusstrategioita ja -tuotteita koskevan tiedon levittämiseen, jakamiseen ja siitä keskustelemiseen ja että tässä yhteydessä finanssialan vaikuttajana (”sijoitusvaikuttaja”) toimiminen synnyttää uusia tavoittamisen ja osallistamisen mahdollisuuksia mutta siihen voi liittyä myös riskejä, joita ovat mm. eturistiriidat, harhaanjohtava mainonta, misinformaatio tai vilpillinen viestintä, sillä ne aiheuttavat todellisia riskejä epäasianmukaisten sijoitusten muodossa;

U. toteaa, että pitkälle hiottujen verkossa tapahtuvien taloudellisten väärinkäytösten lisääntyminen, joka perustuu uusien teknologioiden ja tekoälyn väärinkäyttöön, on nähtävä osoituksena siitä, että digitaalista finanssiosaamista on edistettävä sen varmistamiseksi, että kuluttajat paitsi ymmärtävät rahoituksen peruskäsitteet myös osaavat suojella itseään yhä monimutkaisemmassa, nopeatempoisemmassa ja helpommin saavutettavassa digitaalisessa ympäristössä; ottaa huomioon, että taloudelliset väärinkäytökset, mukaan lukien taloudellisten väärinkäytösten yritykset, heikentävät

luottamusta rahoitusjärjestelmään, ja korostaa, että verkkoalustoilla ja hakukoneilla on erityinen vastuu tunnistaa ja lieventää verkossa tapahtuvien sijoituspetosten riskejä;

V. toteaa, että joissakin tapauksissa sijoitusvaikuttajat toimivat talousasioita koskevaa tietoa yleisölleen tarjotessaan mediapalvelujen tarjoajien tapaan noudattamatta kuitenkaan sääntely- tai itsesääntelyvälineitä, jotka liittyvät kaupallisen viestinnän avoimuutta ja laatua koskeviin standardeihin tai tarjotun sisällön paikkansapitävyyteen, luotettavuuteen tai totuudenmukaisuuteen;

W. ottaa huomioon, että vaikka jotkin jäsenvaltiot ovat alkaneet luokitella vaikuttajat, myös sijoitusvaikuttajat, audiovisuaalisia mediapalveluja koskevan direktiivin mukaisten tilattavien audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoajiksi, vaikuttajia koskeva yleinen lainsäädäntöympäristö eri puolilla EU:ta vaihtelee;

X. katsoo, että luotettavuus, osallistavuus ja avoimuus, joista sijoitusvaikuttajat pitävät kiinni digitaalisessa viestinnässä, ovat keskeisiä edellytyksiä sille, että kansalaisten luottamus heidän työtään kohtaan voidaan turvata;

Y. ottaa huomioon, että lyhytmuotoisia digitaalisia tiedotusvälineitä käytetään yhä enemmän ensisijaisena rahoitustietojen lähteenä ja että ne voivat olla vailla asiayhteyttä tai todentamista;

Z. katsoo, että vähittäismarkkinoille osallistumisen tehostaminen ja siihen kannustaminen on olennaisen tärkeää EU:n säästö- ja investointiunionin edistämiseksi ja kaikkien eurooppalaisten pitkän aikavälin taloudellisen turvallisuuden ja vaurauden parantamiseksi, samalla kun vähennetään eriarvoisuutta;

Finanssiosaaminen yhteisenä pyrkimyksenä ja jaettuna vastuuna

1. katsoo, että finanssiosaamisen edistäminen ja finanssiosaamista koskevien ohjelmien ja aloitteiden toteuttaminen kaikkialla Euroopassa on EU:lle ja sen jäsenvaltioille paitsi keskeinen ja horisontaalinen painopiste myös tärkeä edellytys yhtäläisten taloudellisten mahdollisuuksien takaamiseksi kansalaisille, koska nykyinen heikko finanssiosaaminen heikentää EU:n kilpailukykyä, lisää eriarvoisuutta ja haittaa vähittäissijoituksia reaalitalouteen ja sen tuottavuuteen, vahingoittaa sukupolvien välistä oikeudenmukaisuutta, riistää yrityksiltä, erityisesti pk-yrityksiltä, tietoon perustuvan sijoittajapohjan ja vaarantaa vakavasti kotitalouksien häiriönsietokyvyn, hyvinvoinnin ja riippumattomuuden, samalla kun se heikentää vähittäissijoittajien kykyä hyötyä täysimääräisesti pääomamarkkinoista ja lisää kansalaisten alttiutta huijauksille ja harhaanjohtavalle mainonnalle;

2. korostaa, että parempi finanssiosaaminen ja ymmärtämys rahoitusalasta ja rahoituslaitoksista edistävät epäsuorasti

rahoitusvakautta; korostaa, että parempi finanssiosaaminen antaa kansalaisille mahdollisuuden tehdä tietoon perustuvia päätöksiä menoistaan, säästöistään, eläkkeistään, sijoituksistaan ja rahoitussuunnittelustaan tulevaisuutta varten, mikä edistää taloudellista turvallisuutta;

3. vahvistaa, että finanssiosaamisen parantaminen voi tukea EU:n kasvua ja auttaa lisäämään yksityisiä investointeja sekä täydentää erityistä investointistrategiaa, jota tuetaan julkisella rahoituksella, jotta tarvittavia investointeja voidaan ohjata EU:n tuottavuuden lisäämiseen, vihreän ja digitaalisen siirtymän nopeuttamiseen, EU:n turvallisuuden ja teollisen itsemääräämisoikeuden vahvistamiseen ja laadukkaiden työpaikkojen luomiseen;

4. kannustaa jäsenvaltioita saattamaan elinikäisen oppimisen avaintaidoista annetun neuvoston suosituksen[3] ajan tasalle, jotta finanssiosaaminen voidaan nimetä itsenäiseksi avaintaidoksi;

5. katsoo, että jäsenvaltiotasolla toteutetut toimet ovat osoittautuneet, silloin kun ne koordinoidaan hyvin komission kanssa, tehokkaimmiksi vähittäismarkkinoille osallistumisen edistämisessä, myös eläkejärjestelmien kautta; katsoo, että antamalla vähittäissijoittajille finanssiosaamista ja parantamalla siten heidän eväitään päättää siitä, miten ja milloin he kohdentavat omia säästöjään, voidaan edistää suurempaa markkinoille osallistumista;

6. korostaa, että vaikka talousvalistus on ensisijainen väline, jolla voidaan paneutua suoraan finanssiosaamiseen, koulutusta on täydennettävä tarvittavilla rahoituspalvelualan tarjoamilla sääntelysuojilla ja ennakoivilla toimenpiteillä, mukaan lukien kuluttajansuoja ja petostentorjunta;

7. korostaa, että rahoitusalan lisääntyvä digitalisaatio ja digitaalisten taitojen tarve ovat olennainen osa talousvalistusta tai täydentävät sitä; toteaa tässä yhteydessä, että talousvalistuksen välineitä on päivitettävä johdonmukaisesti digitaalisen kehityksen huomioon ottamiseksi;

8. kannustaa jäsenvaltioita sisällyttämään koulujen opetussuunnitelmiin kaikissa virallisen koulutuksen vaiheissa ikätasolle sopivia finanssiosaamishankkeita digi- ja mediakoulutuksen täydentämiseksi ja rinnakkaisesti virallisten ohjelmien kanssa ja edistämään samalla opettajille suunnattuja tukialoitteita; kannustaa tämän vuoksi luomaan EU:n tukemia opettajien koulutusverkostoja, joilla edistetään johdonmukaisia ja laadukkaita menetelmiä finanssiosaamisen opettamiseksi kaikkialla EU:ssa jäsenvaltioilta saatujen parhaiden käytäntöjen pohjalta; korostaa, että jäsenvaltiot, jotka ovat sisällyttäneet talousvalistuksen kansallisiin

---

[3] Neuvoston suositus, annettu 22. toukokuuta 2018, elinikäisen oppimisen avaintaidoista (EUVL C 189, 4.6.2018, s. 1).

opetussuunnitelmiinsa, kuuluvat niihin, jotka suoriutuvat kaikkein parhaiten EU:n finanssiosaamista koskevissa tutkimuksissa;

9. kannustaa jäsenvaltioita toteuttamaan elämän kaikkiin vaiheisiin soveltuvia koulutusaloitteita elinikäisen oppimisen edistämiseksi; ymmärtää, että näihin aloitteisiin sitoutumisen edistäminen olisi sovitettava yhteen elämän tärkeiden merkkipaalujen, kuten virallisen koulutuksen tiettyjen vaiheiden loppuun saattamisen, ensiasunnon hankkimisen tai eläkeiän lähestymisen, kanssa aloitteiden vaikutuksen maksimoimiseksi;

10. korostaa, että edistettäessä toimenpiteitä tai aloitteita talousvalistuksen alalla on tärkeää turvata riippumattomuuden ja avoimuuden periaatteet;

11. ehdottaa, että luotaisiin aikuisille suunnattu edistyneen finanssiosaamisen eurooppalainen kehys, jolla laajennetaan jo olemassa olevaa yhteistä kehystä henkilökohtaista rahoitussuunnittelua, tuotteiden vertailua, riskejä, hajauttamista ja kestävää sijoittamista koskevilla moduuleilla sekä kansallisilla oppimisalustoilla;

12. kehottaa jäsenvaltioita tukemaan asianmukaisten politiikkatoimien avulla työpaikalla toteutettavia talousvalistukseen, elinikäiseen oppimiseen ja hyvinvointiin liittyviä ohjelmia, jotta voidaan parantaa tietoon perustuvaa päätöksentekoa erityisesti eläkkeiden, keskipitkän ja pitkän aikavälin säästämisen ja sijoittamisen, lisäeläketurvan ja henkilökohtaisen budjetoinnin osalta; korostaa tässä yhteydessä kansalaisyhteiskunnan, erityisesti vähittäissijoittajien järjestöjen, ja asiaankuuluvien työmarkkinaosapuolten roolia näiden toimenpiteiden tukemisessa ja täytäntöönpanossa sekä tarvetta tiedottaa kansalaisille tehokkaasti heidän eläkkeistään ja odotettavissa olevista tuloistaan;

13. kehottaa jäsenvaltioita osallistumaan OECD:n kansainvälisen opiskelija-arviointiohjelman (PISA) nuorten finanssiosaamista koskeviin testeihin ja laatimaan säännöllisiä kyselytutkimuksia aikuisille; muistuttaa, että finanssiosaaminen on tuloksiin perustuva käsite ja että kansallisissa strategioissa olisi oltava selkeät ja mitattavissa olevat edistymisen indikaattorit, jotka perustuvat OECD-INFEn finanssiosaamisen ja taloudellisen osallisuuden mittaamista koskevaan välineistöön[4]; panee lisäksi merkille, että strategioiden kansallista omistajuutta olisi edistettävä tavoitteiden ja tuotosten asettamisella; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita sisällyttämään finanssiosaamisstrategioihin joustovaraa, jotta niitä voidaan mukauttaa mahdollisen tehokkuuden arvioinnin tulosten mukaisesti;

14. toistaa, että tarvitaan räätälöityjä ja yhteisökeskeisiä aloitteita, ja torjuu yleispätevään ratkaisuun perustuvan lähestymistavan asiaan;

---

4 OECD, *OECD/INFE Toolkit for Measuring Financial Literacy and Financial Inclusion 2022*, OECD Publishing, Pariisi, 2022.

toteaa, että näiden aloitteiden olisi perustuttava kansallisiin toimenpiteisiin ja kuvastettava lukutaidon vaihtelevaa tasoa eri yhteyksissä, sillä näin autetaan lisäämään talousosaamista laajemmin ja johdonmukaisemmin; korostaa naisten, nuorten, ikääntyneiden, vammaisten henkilöiden ja maaseutualueilla asuvien tilannetta ja painottaa tarvetta saada työmarkkinaosapuolet, ammattiliitot, vähittäissijoittajajärjestöt, kauppakamarit, rahoitusteknologian ala, pk-yritysten verkostot ja kansalaisyhteiskunnan liikkeet sekä rahoituspalveluala mukaan yhteisiin pyrkimyksiin vastata tällaisiin erityistarpeisiin ja kehittää konkreettisia hankkeita, jotka ovat mahdollisimman lähellä kansalaisia ja yhteisöjä, erityisesti niitä kansalaisia, joiden finanssiosaaminen on heikompaa ja jotka näin ollen ovat alttiimpia rahoitusmarkkinahäiriöille ja taloudellisille väärinkäytöksille; kehottaa laatimaan erityisiä ja kohdennettuja ohjelmia kaikkein haavoittuvimmassa asemassa oleville ryhmille, myös virallisen koulutuksen ulkopuolisille ryhmille;

15. panee merkille, että nuoret törmäävät rahoituspalveluihin, niiden mainontaan ja tarjontaan entistä varhaisemmassa iässä useissa eri kanavissa, erityisesti sosiaalisessa mediassa, mikä osoittaa, että finanssiosaamista on edistettävä jo varhaisessa vaiheessa;

16. korostaa, että tarvitaan kohdennettua koulutusta verkossa tapahtuvista taloushuijauksista, kuten pyramidihuijauksista, pump-and-dump -järjestelmistä ja petollisista sijoitusyhteisöistä; painottaa, että laajalle levinneen taloudellisen haavoittuvuuden vuoksi etusijalle on asetettava tarve lisätä tietoisuutta velkaantumiseen liittyvistä riskeistä;

17. kehottaa toteuttamaan toimenpiteitä, joilla vahvistetaan uusia yrityshankkeita aloittavien henkilöiden finanssiosaamista ja yrittäjätaitoja kiinnittäen erityistä huomiota heikommassa asemassa oleviin yrittäjiin, myös perinteisen koulutusjärjestelmän ulkopuolelta tuleviin yrittäjiin;

18. kannustaa jäsenvaltioita sallimaan ja edistämään pienten osaamiskokonaisuuksien järjestelmiä aikuisoppimisen edistäjille (yhteisöjen johtajat, sosiaalityöntekijät, ammattiyhdistysten edustajat);

19. kehottaa komissiota laajentamaan Erasmus+ -ohjelman aikuiskoulutustoimia ja Digitaalinen Eurooppa -ohjelman asiaankuuluvia osa-alueita, jotta jäsenvaltioita voidaan auttaa suunnittelemaan iän huomioon ottavia digitaalisia kursseja ja finanssiosaamiskursseja, joilla varmistetaan, että ikääntyneet kansalaiset ja muut haavoittuvassa asemassa olevat aikuiset voivat turvallisesti käyttää verkkopankkipalveluja, mobiilimaksuja ja digitaalisia viestintäkanavia;

20. korostaa, että finanssiosaamisen alhainen taso vaikuttaa edelleen suhteettoman paljon naisiin ja että 60 prosenttia eurooppalaisista,

joiden finanssiosaaminen on heikkoa, on naisia; painottaa näin ollen tarvetta kuroa umpeen finanssiosaamisen kuilua ja sukupuolten välisiä palkkaeroja, jotta voidaan lisätä naisten taloudellista vaikutusvaltaa ja varmistaa heidän täysipainoinen osallistumisensa yhteiskuntaan; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita takaamaan, että naisilla on käytettävissään tarvittavat välineet, resurssit ja mahdollisuudet menestyä erityisesti aloilla, joilla he ovat edelleen aliedustettuina;

21. panee merkille, että opiskelijoiden ja nuorten aikuisten talousvalistuksella voidaan myös parantaa heidän lähipiirinsä talousosaamista, mikä viittaa nuoriin keskittyvään talousvalistukseen mahdollisesti liittyvään kerrannaisvaikutukseen;

22. korostaa, että finanssiosaaminen edellyttää rahoituksen saatavuutta, ja kehottaa siksi toimivaltaisia kansallisia ja eurooppalaisia viranomaisia, etenkin valvontaviranomaisia, valvomaan voimassa olevan lainsäädännön täytäntöönpanoa sen varmistamiseksi, että markkinoilla saatavilla olevat rahoitusvälineet ovat helposti käytettävissä, riskiin suhteutettuja ja verotuksellisesti houkuttelevia, ja että kaikki tarvittavat tiedot niiden ehdoista ovat tarjolla avoimella ja ymmärrettävällä tavalla;

23. katsoo, että nykyinen rahoituspalveluja koskeva oikeudellinen kehys, jolla kyllä pyritään parantamaan avoimuutta, suojelua ja ilmoittamista, on monesti liian monimutkainen, jotta keskivertohenkilön osalta voitaisiin tukea aidosti tietoon perustuvia päätöksiä; pitää tärkeänä taata, että EU:n kansalaisilla on ymmärrystä rahoitustuotteista, ja painottaa, että talousvalistusaloitteilla ei voida korvata vahvan sijoittajansuojakehyksen tarvetta;

24. korostaa julkisen tuen merkitystä ja lisäarvoa, erityisesti asianmukaisten veropolitiikkojen avulla, rahoituspalvelujen tarjoajien ja alan sidosryhmien edistämille finanssiosaamista koskeville aloitteille;

25. toteaa, että EU:n yritykset ovat keskeisiä toimijoita kokonaisvaltaisessa lähestymistavassa finanssiosaamisen parantamiseksi EU:ssa ja merkittäviä kansalaisten taloudellisen vakauden edistäjiä;

26. korostaa, että finanssiosaamisen edistämistä koskevien EU:n tai kansallisten aloitteiden yhteydessä etusijalle olisi asetettava sellaisille alueille suunnatut aloitteet, joille on luonteenomaista heikko talouskasvu, vähäinen säästöjen taso ja kulutusluotoista johtuvat korkeat velat ja joilla kotitalouksien ylivelkaantumisen riski on korkeampi;

27. korostaa, että finanssiosaamisen vahvistaminen ei ole mahdollista ilman, että lisätään kansalaisten mahdollisuuksia saada rahoitusta; kehottaa luomaan helpommin saatavilla olevia rahoitusvälineitä

kaikille kansalaisille, erityisesti niille, jotka etsivät mahdollisuutta tehdä ensimmäisiä sijoituksiaan; vaatii panemaan täytäntöön voimassa olevan lainsäädännön sen varmistamiseksi, että rahoitusvälineet ovat helposti kansalaisten saatavilla ja että niihin liitetään tarvittavat tiedot avoimella ja ymmärrettävällä tavalla; suhtautuu tältä osin myönteisesti komission ehdotukseen säästö- ja sijoitustilistä tukitoimenpiteenä, jolla luodaan parempia taloudellisia mahdollisuuksia kansalaisille, jotka haluavat tehdä sijoituksia, ja kehottaa tarjoamaan tällaisia välineitä kaikissa jäsenvaltioissa osana kehystä, jolla pyritään luomaan sijoituskulttuuria EU:ssa;

28. ehdottaa, että perustettaisiin sekä kansallisella että EU:n tasolla toimivien sidosryhmien ja toimivaltaisten viranomaisten vapaaehtoinen yleiseurooppalainen verkosto, joka perustuu konkreettisiin monialaisiin ja kattaviin ratkaisuihin finanssiosaamisen tason parantamiseksi ja käyttäytymisen muuttamiseksi pitkällä aikavälillä esimerkiksi budjetoinnin, säästämisen ja asianmukaisten tuotteiden valinnan osalta ja joka tutkisi myös nykyisiä tietopuutteita; painottaa, että verkoston olisi oltava luonteeltaan tekninen ja vailla poliittista ja kaupallista puuttumista ja että sillä olisi oltava avoin hallintorakenne; korostaa tässä yhteydessä, että olisi vältettävä luomasta uusia pysyviä byrokraattisia rakenteita ja käytettävä mahdollisimman vähän kalliita ulkoisia konsultointipalveluja niin, että käytettävissä olevat varat käytetään pääasiassa suoraan EU:n kansalaisille suunnattuihin palveluihin ja hankkeisiin;

29. suhtautuu myönteisesti komission sitoumukseen järjestää säännöllisiä työpajoja, joiden tavoitteena on edistää yksityistä sektoria ja voittoa tavoittelemattomia organisaatioita edustavien finanssiosaamisalan toimijoiden vastaavanlaisen yleiseurooppalaisen yhteisön perustamista; korostaa, että finanssiosaamista koskevia parhaita käytäntöjä, käytännesääntöjä ja ohjaavia periaatteita ei pitäisi kehittää toisistaan erillään; kehottaa komissiota näin ollen harkitsemaan valtion virastojen ja kansallisten toimivaltaisten viranomaisten ottamista mukaan tähän yhteisöön joko tapauskohtaisesti tai pysyvästi;

30. korostaa, että finanssiosaamiseen investoiminen tuottaa suuria tuottoja talouskasvun sekä yksilöiden, yritysten ja julkisen talouden vahvistamisen muodossa; suhtautuu näin ollen myönteisesti finanssiosaamista koskevaan pilottihankkeeseen, joka hyväksyttiin hiljattain osana EU:n vuoden 2026 talousarviota;

31. korostaa, että kaikki strategiat olisi kehitettävä ja pantava täytäntöön yhteistyössä viranomaisten, kansalaisjärjestöjen, yliopistojen, ammattiliittojen ja yksityisten sidosryhmien kanssa; painottaa, että kansallisten hallitusten ja komission kehittämissä toimenpiteissä olisi otettava huomioon markkinatoimijoiden rooli;

32. kehottaa jäsenvaltioita sisällyttämään taloudellista osallisuutta koskeviin strategioihinsa finanssiosaamista koskevia indikaattoreita ja edistämään säästämistä ja yksityistä sijoittamista innovatiivisten oikeudellisten ja hallinnollisten välineiden avulla;

33. pyytää neuvostoa antamaan suosituksen, jossa määritetään talousvalistuksen yhteiset periaatteet ja vähimmäisvaatimukset julkisen sektorin ja yksityisten toimijoiden väliseen yhteistyöhön perustuvan lähestymistavan pohjalta; ehdottaa, että hyvien käytäntöjen, tutkimusten ja välineiden kokoamiseen käytettävään EU:n viitekehykseen sisällytetään järjestelmällisesti korkeakoulujen, kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden, ajatushautomoiden ja rahoituslaitosten panokset, jotka jo edistävät aloitteita hyvin tuloksin;

Finanssiosaaminen säästö- ja investointiunionin kulmakivenä

34. suhtautuu myönteisesti 30. syyskuuta 2025 annettuun komission tiedonantoon EU:n finanssiosaamisstrategiasta ja panee merkille sen neljä pilaria, ja korostaa, että näin tärkeää aloitetta on tuettava tarvittaessa konkreettisin toimenpitein mahdollisimman pian;

35. suhtautuu myönteisesti komission aikomukseen järjestää laaja viestintä- ja sosiaalisen median kampanja finanssiosaamisesta, kuten finanssiosaamista koskevassa EU:n strategiassa todetaan; katsoo, että tällaisen kampanjan olisi oltava pysyvä, monikielinen ja unionin laajuinen ja kehitetty yhteistyössä kansallisten viranomaisten, julkisten yleisradioyhtiöiden, kulttuuriverkostojen ja riippumattomien faktantarkistusorganisaatioiden kanssa, ja että sen tarkoituksena olisi oltava torjua rahoitusalan disinformaatiota, edistää turvallista verkkokäyttäytymistä ja varoittaa kansalaisia, etenkin nuoria ja ikääntyneitä, yleisesti esiintyvistä taloushuijauksista; katsoo, että kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi toteutettava kohdennettua tiedotusta sosiaalisten ja perinteisten tiedotusvälineiden kautta, jotta voidaan lisätä tietoisuutta ja parantaa finanssiosaamista;

36. muistuttaa, että Eurooppa-neuvosto on kehottanut toteuttamaan kiireellisiä toimenpiteitä, jotka aloitetaan jo koulussa, finanssiosaamisen edistämiseksi yhteiskunnassa; korostaa, että uuden EU:n finanssiosaamisstrategian ja siihen sisältyvien toimenpiteiden tarkoituksena on parantaa merkittävästi talousvalistuksen tasoa kaikkialla Euroopassa ja että sitä olisi hyödynnettävä välineenä, jolla edistetään talouskasvua ja kilpailukykyä sekä taloudellista tasa-arvoa ja yhtäläisiä mahdollisuuksia;

37. panee merkille, että osana säästö- ja investointiunionia komission finanssiosaamisstrategiassa keskitytään kilpailukykyyn sekä säästöjen ja investointien vapauttamiseen, mutta painottaa, että sen olisi katettava myös yhtäläisten mahdollisuuksien edistäminen ja

kaikkien kansalaisten taloudellisten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen; kehottaa toteuttamaan konkreettisia toimenpiteitä, joiden avulla kansalaiset, erityisesti haavoittuvimmassa asemassa oleviin ryhmiin kuuluvat kansalaiset, voivat rakentaa, hallinnoida ja kasvattaa vaurauttaan; kehottaa lähestymään finanssiosaamista kattavasti ja hyödyntämään sitä välineenä, jolla edistetään talouskasvua, kilpailukykyä, taloudellista tasa-arvoa sekä yhtäläisiä mahdollisuuksia;

38. korostaa, että on tärkeää luoda kansalliset ja EU:n finanssiosaamista koskevat strategiat oleelliseen näyttöön ja kunkin lainkäyttöalueen erityispiirteiden mukaan tehtyihin analyyseihin perustuen; muistuttaa, että finanssiosaamista on seurattava ja arvioitava järjestelmällisesti, jotta saadaan vertailukelpoisia tietoja, joiden avulla voidaan arvioida edistymistä ajan mittaan, ja painottaa, että on keskeisen tärkeää ottaa oppia yksittäisten jäsenvaltioiden parhaista käytännöistä;

39. kehottaa komissiota sisällyttämään yrittäjyyden finanssiosaamista koskevan strategian soveltamisalaan ja välineistöön, jonka avulla jäsenvaltiot voivat tehostaa koordinointia tältä osin;

40. tukee tavoitetta toteuttaa verkkopetoksia koskeva EU:n toimintasuunnitelma ja muistuttaa tarpeesta puuttua korkeisiin petostasoihin asianmukaisten ennaltaehkäisy- ja lieventämistoimenpiteiden avulla niin sääntelyn, valvonnan kuin hallinnonkin tasoilla;

41. painottaa tarvetta keskittää toimet eläkkeitä koskevaan tietämykseen, jotta voidaan edistää EU:n kansalaisten eläketurvaa ja taata se, että EU:n kansalaiset ovat tietoisia julkisten lakisääteisten eläkkeiden, ammatillisten lisäeläkkeiden ja henkilökohtaisten lisäeläkeoikeuksien merkityksestä; muistuttaa vakuutus- ja eläketuotteiden merkityksestä säästökanavina, jotka hyödyttävät niin kansalaisten taloudellista vakautta kuin turvallisuuttakin sekä kilpailukykyisiä pääomamarkkinoita vauhdittamalla säästö- ja investointiunionin kehitystä;

42. kehottaa komissiota ja Euroopan valvontaviranomaisia ylläpitämään, laajentamaan ja päivittämään säännöllisesti komission tiedonannossa kuvattua EU:n ja kansallisia talousvalistusaloitteita koskevaa EU:n tietokantaa, josta voi vapaasti tehdä hakuja ja joka kattaa myös työpaikalla toteutettavien ohjelmien parhaat käytännöt, nuorten osallistamishankkeet ja yhteisölähtöiset lähestymistavat, jolloin jäsenvaltioiden hyviä esimerkkejä voidaan levittää laajemmalle; korostaa, että tällaisen tietokannan olisi perustuttava olemassa oleviin alustoihin ja infrastruktuureihin ja siinä olisi hyödynnettävä niin paljon kuin mahdollista olemassa olevia kansallisia ja yksityisiä resursseja, jotta vältetään päällekkäistä työtä, joka aiheuttaisi suurempia vaatimuksia EU:n talousarviolle; korostaa lisäksi, että painopisteeksi olisi asetettava käytettävissä olevien tietojen laatu ja

vertailukelpoisuus; vaatii, että tässä kyseisessä tietokannassa on oltava erityinen osio, joka koskee kyberturvallisuuteen ja huijausten ehkäisemiseen suunnattuja resursseja ja joka on perustettu yhteistyössä kansallisten kyberturvallisuusvirastojen kanssa; korostaa, että tietokantaan olisi sisällytettävä myös EU:n ulkopuolisten maiden innovatiivisia ja hyväksi havaittuja aloitteita, jotka voisivat toimia suunnitelmina EU:n toimille, samalla kun se pysyy kustannustehokkaana eikä aiheuta tarpeetonta hallinnollista lisärasitetta siihen osallistuville sidosryhmille;

43. korostaa, että finanssiosaamista koskevia hankkeita, jotka on rahoitettu tai yhteisrahoitettu unionin varoista tai joita viranomaiset hallinnoivat, olisi tuettava täsmällisillä arviointivälineillä, tarvittaessa myös jälkiarvioinneilla tai kyselyillä, joiden avulla on tarkoitus mitata finanssiosaamiskoulutusta saaneiden talousosaamisen kehittymistä ja sitä, missä määrin heidän taloustottumuksensa ovat muuttuneet;

44. kehottaa komissiota raportoimaan vuoden 2027 loppuun mennessä – tarvittaessa jäsenvaltioiden ja kohdealueiden mukaan eriytettyjen tietojen avulla – finanssiosaamisstrategian käyttöönotosta ja tehokkuudesta, myös lähettiläiden verkostosta saaduista tuloksista, ehdotetuista käytännesäännöistä ja EU:n laajuisesta tiedotuskampanjasta, sekä ehdottamaan tarvittaessa lisätoimia; kehottaa komissiota esittämään nämä havainnot parlamentille; kehottaa komissiota julkaisemaan asiaa koskevan tilannekatsauksen kolmen vuoden välein ja/tai finanssiosaamista koskevan Eurobarometri-tutkimuksen;

45. toteaa, että finanssiosaamista voidaan hankkia monista lähteistä ja että tämä lähestymistapojen moninaisuus on hyödyllistä; toteaa myös, että ihmiset tutkivat jo mahdollisuuksia tehdä vähittäisinvestointeja helppokäyttöisten tuotteiden, kuten pörssinoteerattujen indeksiosuusrahastojen, kautta, usein verkkoportaalien tai digitaalisten sovellusten välityksellä; korostaa arvoa, joka vähittäissijoittajien rahoitusmarkkinoille osallistumisen lisääntymisellä on yhteiskunnalle ja henkilökohtaiselle taloudelliselle turvalle, edellyttäen että heidän osallistumisensa on tietoon perustuvaa; suhtautuu myönteisesti siirtymiseen kohti EU:n kansalaisten välistä investointikulttuuria, jota vievät eteenpäin osittain tiedotusvälineet ja verkkonäkyvyys, ja kehottaa nopeuttamaan tätä;

46. pitää myönteisenä komission sitoutumista siirtyä kohti sääntelyn yksinkertaistamista ja odottaa, että sen tähän liittyvät pyrkimykset johtavat rahoitustuotteiden monimutkaisuuden vähenemiseen, samalla kun turvataan sijoittajansuojan korkeat standardit; pyytää komissiota soveltamaan finanssiosaamisstrategiansa periaatteita samoin kuin suhteellisuus- ja toissijaisuusperiaatteita ja näyttöön perustuvaa analyysia mahdollisten pankkitoiminnan, rahoitusmarkkinoiden tai vakuutusalan sääntelykehyksiä koskevien aloitteiden yhteydessä, jotta voidaan parantaa rahoitustuotteiden

avoimuutta ja ymmärrettävyyttä loppukäyttäjien kannalta vaarantamatta kuluttajien ja sijoittajien nykyisiä suojeluvaatimuksia; pitää lisäksi tärkeänä, että näitä periaatteita tarkastellaan suunnitellussa koulutuspaketissa, jota odotetaan osana komission 2026 työohjelmaa;

47. korostaa, että tarvitaan järjestelmällistä politiikkajohdonmukaisuutta finanssiosaamisen, vähittäissijoittajien suojaa koskevien sääntöjen, säästö- ja investointitilejä koskevan eurooppalaisen suunnitelman, muiden säästö- ja investointiunionin puitteissa tehtävien aloitteiden sekä pankki- ja rahoitusmarkkinasäännösten välillä, jotta voidaan taata kuluttajansuoja ja turvata avointen, riskeihin suhteutettujen ja helposti saatavilla olevien rahoitustuotteiden tarjonta kansalaisille;

48. korostaa, että finanssiosaamisen on katettava myös kyberturvallisuustaidot, mukaan lukien verkkourkintayritysten, verkkohuijausten ja tekoälyyn perustuvien petosten tunnistaminen, ja kehottaa komissiota yhdistämään finanssiosaamis- ja kyberturvallisuusstrategiansa koordinoitujen tiedotuskampanjoiden avulla;

49. kannattaa vuotuisen eurooppalaisen talousvalistuspäivän nimeämistä meneillään olevien tietoisuuden lisäämistä koskevien aloitteiden edistämiseksi 16. heinäkuuta 2025 annetun Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ”Finanssiosaamista ja talousvalistusta eurooppalaisille” jatkotoimena;

50. toistaa jälleen vaatimuksensa rahoituspalveluja ja pankkialaa pidemmälle ulottuvasta järjestelmällisestä johdonmukaisuudesta säädösten kanssa, ja korostaa, että on tärkeää taata finanssiosaamiseen liittyvien kysymysten huomioiminen tulevan digitaalista oikeudenmukaisuutta koskevan säädöksen yhteydessä ja pantaessa digipalvelusäädös täytäntöön, jotta alustaan liittyvät velvoitteet ja kuluttajaoikeudelliset säännöt tukevat finanssiosaamistuloksia ja turvallisia digitaalisia investointikaaria;

51. panee merkille, että tekoälyn siivittämä digitaalinen vallankumous tarjoaa tilaisuuden talousvalistuksen ja digilukutaidon yhdistämiseen, sillä talousvalistuksesta voidaan tehdä personoitua tekoälyn ja erilaisten digitaalisten välineiden avulla; kehottaa komissiota tutkimaan parlamentille esitettävässä kertomuksessa tekoälyn mahdollisuuksia, riskejä ja rajoituksia finanssiosaamisen edistämisessä, mukaan lukien personoidut tekoälypohjaiset koulutusvälineet, jotka on räätälöity käyttäjien erilaisiin tarpeisiin, ja käyttämään tekoälyteknologiaa petosten, huijausten, syväväärennösten ja muiden tekoälyn tuottamien uhkien havaitsemiseen;

52. painottaa, että tekoäly voi tukea kohtuuhintaisen rahoitusneuvonnan laajentamista, mahdollistaa automatisoidun yksilöllisen salkun luomisen, laajentaa talousvalistusta koskevia ohjelmia ja tukea

sellaisten räätälöityjen herätteiden tarjontaa, jotka kannustavat yksittäisen henkilön taloudellisten tavoitteiden kannalta optimoituihin toimintatapoihin; huomauttaa, että tekoälyvälineisiin voi liittyä myös merkittäviä riskejä riippuen siitä, miten sijoitusvaikuttajat käyttävät niitä; kehottaa komissiota harkitsemaan tarkasti, kuinka tekoälyn vaikutuksiin voidaan vastata tältä osin, ja vähentämään mahdollisia riskejä, myös henkilötietojen käytön osalta;

53. kannustaa komissiota sisällyttämään säästö- ja sijoitustilejä koskevat kansalliset vertailujärjestelmät EU:n vertailumekanismiin, jossa on kaikki kulut kattavia vertailulaskimia ja visuaalisia esityksiä muun muassa riskeistä ja hyödyistä, korkouttamisesta, inflaatiosta ja maksuista;

54. toistaa tässä yhteydessä jälleen, että säästö- ja investointitilien siirrettävyys palveluntarjoajien välillä ja rajojen yli on tärkeää säästö- ja investointiunionin tavoitteiden saavuttamiseksi ja rahoitusalan tietämyksen ja osaamisen lisäämiseksi; katsoo tässä yhteydessä, että EU:n säästö- ja investointitilien siirrettävyyden olisi oltava edullista eikä se saisi aiheuttaa verotettavia tapahtumia;

55. kehottaa komissiota arvioimaan perusteellisesti mahdollisuutta laatia kattava kertomus, jossa määritetään mahdollisten kohdennettujen lainsäädäntöaloitteiden tarve ja lisäarvo keskeisen lainsäädännön mukauttamiseksi poliittisiin tavoitteisiin eli finanssi-, digi-, data- ja medialukutaidon parantamiseen;

56. korostaa finanssiosaamista koskevien aloitteiden ja sisällön merkitystä myös tarkasteltaessa yritysten yhteiskuntavastuuta koskeviin normeihin eli ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyviin normeihin perustuvien investointien reaalitaloudellisia vaikutuksia ja niiden laajempaa arvoa yhteiskunnalle;

57. korostaa finanssiosaamista, digitaalista vaikuttamista ja vähittäissijoittajien suojelua koskevien hankkeiden mahdollista lisäarvoa Horisontti Eurooppa -puiteohjelman yhteydessä, ja toteaa tämän olevan linjassa sen kanssa, että EU:hun on houkuteltava maailmanlaajuisia käyttäytymisperusteisen rahoitusasioiden hoidon osaajia;

58. korostaa, että talousvalistusta koskeviin aloitteisiin on tärkeää sisällyttää näyttöön perustuvat kattavat tiedot kryptovaroista;

Sijoitusvaikuttajien ja digitalisaation vastuu finanssiosaamisen parantamisesta Euroopassa

59. korostaa sijoitusvaikuttajien kasvavaa merkitystä rahoitustietojen välittäjinä, sillä heidän kohteenaan ovat usein nuoret ja aiemmin riittämättömällä tavalla tavoitettu yleisö; panee merkille sijoitusvaikuttajien mahdollisuudet parantaa finanssiosaamista mutta muistuttaa, että heidän on noudatettava olemassa olevia rahoitusalan

edistämistä ja kuluttajien suojelua koskevia sääntöjä ja heillä on oltava suurempi vastuu ja vastuuvelvollisuus yleisöä kohtaan; toteaa, että sijoitusvaikuttajilla on yhä merkittävämpi rooli rahoitus- tai sijoituspalveluja koskevan kaupallisen viestinnän tärkeimpänä välikappaleena tiettyjen ryhmien osalta;

60. katsoo, että sosiaalisen median sisältö tarjoaa yleisölle saavutettavissa olevan tietovirran, ja painottaa, että kaikkien finanssiosaamiseen liittyvien aloitteiden tavoitteena olisi oltava edistää vastuullisen ja helposti saavutettavan tietämyksen jakamista eikä rajoittaa sijoitusvaikuttajien luovuutta tai seuraajamäärää;

61. toistaa jälleen, että on olemassa selkeä ero avoimesti toimivien sijoitusvaikuttajien, jotka ilmoittavat eturistiriidoista ja tarjoavat koulutussisältöä, ja sellaisten henkilöiden välillä, jotka ovat tarjoavinaan talousvalistusta mutta tosiasiassa toimivat vilpillisesti tai vahingoittamistarkoituksessa, myös ottamalla suoraan yhteyttä tai lähettämällä linkkejä ryhmäviesteihin, mainostaakseen spekulatiivisia tuotteita tai vedonlyönti- tai uhkapelipalveluja, mikä usein rikkoo harhaanjohtavaa mainontaa ja kuluttajansuojaa koskevia EU:n sääntöjä; toteaa, että joidenkin tällaisten sijoitusvaikuttajien ydintoiminta perustuu usein huomion herättämiseen ja että tämä voi johtaa riskialttiiden, vähittäissijoittajille soveltumattomien spekulatiivisten tuotteiden edistämiseen, mikä edellyttää kansallisilta ja EU:n viranomisilta erityistä lähestymistapaa; painottaa näin ollen, että tältä osin tarvitaan EU:n lainsäädännön tehokasta rajatylittävää täytäntöönpanoa, ja korostaa kuluttajasuojan yhteistyöverkoston roolia tämän varmistamisessa;

62. kannustaa sijoitusvaikuttajia hankkimaan rahoitusalan koulutusta, jotta he voivat tehdä itsenäisiä päätöksiä ja tarkistaa tietojen todenperäisyyden; kannustaa jäsenvaltioita tarjoamaan sijoitusvaikuttajille oikeudellisia velvoitteita ja talousvalistuksen perusteita käsittelevää koulutusta, jota järjestävät viranomaiset ja akkreditoidut palveluntarjoajat;

63. panee merkille, että rahoitusneuvojiin sovelletaan tiukkoja sääntelyvaatimuksia, mutta sijoitusvaikuttajat voivat sitä vastoin toimia verkossa tosiasiallisesti rahoitusneuvojina, ilman että heihin tällä hetkellä sovelletaan mitään erityistä sääntelykehystä, ja että tämä jättää tilaa harhaanjohtaville käytännöille; panee tässä yhteydessä merkille muutokset, joita toisi mukanaan ehdotus direktiiviksi direktiivien 2009/65/EY, 2009/138/EY, 2011/61/EU, 2014/65/EU ja (EU) 2016/97 muuttamisesta vähittäissijoittajien suojaa koskevien unionin sääntöjen osalta (vähittäissijoitusstrategian koontidirektiivi), jolla pyritään torjumaan yksityissijoittajille aiheutuvia riskejä asettamalla velvollisuuksia sijoitusvaikuttajille ja niiden palveluja käyttäville rahoituspalveluyrityksille; panee kuitenkin merkille, että jotkin sijoitusvaikuttajat eivät toimi toimiluvan saaneiden rahoituslaitosten lukuun eivätkä ne tarjoa

hyväksyttyjä rahoitustuotteita tai neuvontaa ja että siksi ne jäävät toimivaltaisten viranomaisten valvonnan ulkopuolelle;

64. kannustaa komissiota nimenomaisesti sisällyttämään sijoitusvaikuttajat ja rahoitussisältöä ylläpitävät alustat yksityisten ja voittoa tavoittelemattomien järjestöjen eurooppalaisiin käytännesääntöihin erityisesti soveltamalla vapaaehtoista merkintää sääntöjä noudattaviin luovan työn tekijöihin, jotta vahvistetaan avoimuutta, eturistiriitojen hallintaa ja toimitettavien tietojen laatua koskevat yhteiset vähimmäisvaatimukset; painottaa sijoitusvaikuttajia sekä heidän kanssaan yhteistyötä tekeviä tuotemerkkejä koskevien velvoitteiden ja eettisten normien tärkeyttä, kun otetaan huomioon tällaisten vaikuttajien ja tuotemerkkien vaikutus yleisönsä taloudelliseen hyvinvointiin;

65. huomauttaa, että voimassa olevan sääntelykehyksen mukaisesti rahoituksen välittäjien on mukauduttava toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on saavuttaa tavoite taata sijoittajille korkeat suojelun standardit; toteaa, että nämä velvoittavat toimenpiteet – ja niihin liittyvät investoinnit – joiden tarkoituksena on parantaa neuvojien teknisiä valmiuksia, muodostavat erottamattoman osan tätä kokonaisuutta; panee merkille, että päivitetystä vähittäissijoitusstrategiasta aikaansaatuun sopimukseen sisältyy vaatimus rahoitusvaikuttajien ja sijoituspalveluyritysten välisestä kirjallisesta sopimuksesta, mikä lisää avoimuutta ja vähittäissijoittajien suojaa;

66. painottaa, että tarvitaan selkeä ja tehokas kehys, jonka avulla toimivaltaiset kansalliset viranomaiset voivat seurata ja valvoa sijoitusvaikuttajia, jotta kuluttajia voidaan suojella misinformaatiolta ja eturistiriidoilta ja jotta voidaan säilyttää luottamus verkossa annettavaan talousvalistukseen;

67. kehottaa verkkoalustoja tiedottamaan kuluttajille avoimesti suuririskisiin rahoitusvälineisiin liittyvistä riskeistä, esimerkiksi käyttämällä riskivaroituksia, ja ottamaan käyttöön myynninedistämisen tunnistamisvälineitä kaupallisen sisällön merkitsemiseksi; suosittaa, että otettaisiin käyttöön sponsoroituun sisältöön sisällytettyjä nopeita ja tehokkaita oppimisen välineitä, jotka ovat yhdenmukaisia EU:n ja OECD:n osaamiskehysten kanssa ja joilla ohjataan luotettavien julkisten resurssien pariin;

68. korostaa EU:n viitekehyksen, erityisesti digimarkkinasäädöksen ja audiovisuaalisia mediapalveluja koskevan direktiivin, tehokkaan valvonnan ja täytäntöönpanon tärkeyttä verkossa tapahtuvan kaupallisen viestinnän osalta kuluttajien hyvinvoinnin turvaamiseksi ja verkossa tapahtuvien vahinkojen riskin vähentämiseksi;

69. kehottaa alustoja mainostamaan jatkossakin finanssiosaamista koskevia tunnettuja ja laillisia koulutuskanavia ja korostaa, että alustoilla on vastuu tunnistaa harhaanjohtavan sisällön ja

verkkopetosten riskit ja vähentää niitä, muun muassa ottamalla käyttöön innovatiivisia ominaisuuksia kaupallisen viestinnän merkitsemisen, riskeistä varoittamiseen soveltuvien ratkaisujen sekä laittoman tai selvästi haitallisen sisällön vastaisten nopeutettujen ilmoitus- ja toimintamenettelyjen alalla; panee merkille, että on tärkeää ylläpitää sääntelykehystä, joka on edelleen joustava ja jossa voidaan ottaa huomioon rahoitusmarkkinoiden uudet suuntaukset, jolloin voidaan varmistaa, että sääntelytoimet pysyvät todellisten kehityssuuntien tahdissa, mukaan lukien ne, jotka liittyvät sosiaaliseen mediaan ja sijoitusvaikuttajiin;

70. kehottaa alustoja tekemään parannuksia niiden tunnistamiseen ja sellaisen sisällön käsittelyyn, joka voisi kannustaa pyramidihuijauksiin tai muihin potentiaalisesti vilpillisiin menettelyihin, joissa kohteena ovat kokemattomat vähittäissijoittajat; painottaa, että alustojen on nopeasti ja velvoittavasti ryhdyttävä poistamaan harhaanjohtavaa tai vilpillistä sisältöä ja että tällaiseen toimintaan osallistuville vaikuttajille on koiduttava tästä selkeitä seurauksia;

71. korostaa, että sijoitusvaikuttajille on suunnattava koulutusohjelmia, jotta voidaan varmistaa, että heillä on täysi ymmärrys sovellettavista oikeudellisista kehyksistä, eettisistä normeista sekä avoimuus- ja julkistamisvelvoitteista, ja että heidän edistämiensä tuotteiden tai palvelujen hyödyistä ja riskeistä on tärkeää tiedottaa selkeästi ja tasapuolisesti; kehottaa lisäksi jäsenvaltioita edistämään sijoitusvaikuttajille annettavaa koulutusta oikeudellisista säännöistä ja eettisistä normeista, joita heidän on noudatettava rahoitustuotteita markkinoidessaan;

72. korostaa sijoitusvaikuttajien sosiaalista vastuuta, kun otetaan huomioon heidän valmiutensa saavuttaa uutta yleisöä ja heidän roolinsa finanssiosaamisen lisäämisessä; kehottaa näin ollen näitä digitaalialan toimijoita edistämään osaltaan EU:n rahoitusstrategian laatimista ja osallistumaan komission ja/tai jäsenvaltioiden edistämiin tapahtumiin ja aloitteisiin noudattaen samalla tiukimpia mahdollisia riippumattomuutta ja avoimuutta koskevia vaatimuksia sekä puolueetonta rahoitusmainontaa koskevia sääntöjä;

73. toteaa olevansa halukas tarjoamaan apuaan, jotta voidaan arvioida, mitä lisäarvoa EU:n ohjeet tuovat sijoitusvaikuttajien viestintään, kun otetaan huomioon riskialttiiden tuotteiden mainonnan ja joidenkin toimijoiden ilman asianmukaista vastuuvelvollisuutta edistämien todentamattomien tai harhaanjohtavien neuvojen mahdolliset kielteiset vaikutukset;

74. kiinnittää huomiota siihen, että jos sijoitusvaikuttajat jakavat sosiaalisessa mediassa mielipiteen, joka liittyy rahoitusvälineen arvoon tai hintaan, tai suosittelevat sijoitusstrategiaa, tapahtukoon se vaikkapa vain koulutustarkoituksessa, saattaa olla kyse siitä, että he julkaisevat sijoitussuosituksen, joka kuuluu markkinoiden

väärinkäyttöasetuksen soveltamisalaan[5]; toteaa, että osa sosiaalisessa mediassa julkaistusta julkisesta viestinnästä voi sisältää markkinoiden väärinkäyttöön liittyviä riskejä, kuten markkinoiden manipulointia, sisäpiirikauppoja ja sisäpiiritiedon laitonta ilmaisemista[6];

75. kehottaa arvopaperimarkkinaviranomaista ja kansallisia viranomaisia antamaan käytännön ohjeita siitä, milloin sosiaalisen median julkaisujen katsotaan olevan EU:n markkinoiden väärinkäyttöä koskevien sääntöjen mukaisia sijoitussuosituksia, ja selkeyttämään julkistamisvelvoitteita;

76. panee merkille tekoälyn tuottaman rahoitussisällön lisääntyvän hyödyntämisen ja kehottaa noudattamaan tekoälyn alkuperää koskevia julkistamis- ja vesileimavaatimuksia tekoälysäädöksen[7] ja tekoälyn käyttöä vähittäissijoituspalveluissa koskevien alakohtaisten ohjeiden mukaisesti;

77. kehottaa komissiota valvomaan kaikilta osin EU:n digitaalisia sääntöjä, erityisesti digipalvelusäädöstä, sen varmistamiseksi, että verkkoalustat kantavat täyden vastuunsa riskien lieventämisestä ja kuluttajien suojelemisesta verkkopetoksilta ja taloushuijauksilta, mukaan lukien tekoälyn tuottamat syvävääreennökset; kehottaa lisäksi komissiota, jäsenvaltioita ja Euroopan valvontaviranomaisia vahvistamaan seurantaan ja varhaiseen havaitsemiseen liittyviä valmiuksiaan, myös käyttämällä kehittyneitä analyyttisiä välineitä, jotta sijoittajia voidaan suojella paremmin ja turvata luottamus rahoitusmarkkinoihin, sillä julkinen luottamus on avainasemassa finanssiosaamisen kehittämisessä ja yksityisten investointien vapauttamisessa;

78. muistuttaa, että jäsenvaltioilla on audiovisuaalisia mediapalveluja koskevan direktiivin mukaan velvollisuus edistää medialukutaitoa ja

---

5 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 596/2014, annettu 16. huhtikuuta 2014, markkinoiden väärinkäytöstä (markkinoiden väärinkäyttöasetus) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/6/EY ja komission direktiivien 2003/124/EY, 2003/125/EY ja 2004/72/EY kumoamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/596/oj).

6 Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen 6. helmikuuta 2024 antama varoitus sijoitussuositusten julkaisemisesta sosiaalisessa mediassa ”For people posting Investment Recommendation on social media”.

7 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1689, annettu 13. kesäkuuta 2024 tekoälyä koskevista yhdenmukaistetuista säännöistä ja asetusten (EY) N:o 300/2008, (EU) N:o 167/2013, (EU) N:o 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 ja (EU) 2019/2144 sekä direktiivien 2014/90/EU, (EU) 2016/797 ja (EU) 2020/1828 muuttamisesta (tekoälysäädös) (EUVL L 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

ryhtyä toimiin sen kehittämiseksi sekä raportoida asiasta komissiolle; kehottaa kansallisia mediapalvelujen sääntelyviranomaisia ottamaan mukaan finanssiosaamista ja sijoitusvaikuttajia koskevia aiheita niiden toteuttaessa toimenpiteitä medialukutaidon kehittämiseksi;

79. kehottaa eurooppalaista mediapalvelulautakuntaa ja Euroopan digitaalisten palvelujen lautakuntaa antamaan lisäopastusta mahdollisista toimista, joilla pyritään edistämään digilukutaitoa ja medialukutaitoa, myös sijoitusvaikuttajiin liittyvistä toimista, ja toteuttamaan jatkuvasti yhteensovitettuja toimia, joilla minimoidaan käyttäjien riski joutua taloushuijausten tai rahoitus- tai sijoituspalveluihin liittyvän piilotetusti toteutetun kaupallisen viestinnän kohteeksi;

80. ehdottaa, että komissio järjestäisi yleiseurooppalaisen sijoitusvaikuttajien, rahoituspalvelujen ja rahoitusteknologian edustajien, kuluttajaryhmien ja sääntelyviranomaisten huippukokouksen, jossa keskustellaan parhaista käytännöistä, joiden avulla voidaan parantaa finanssiosaamista verkossa, ja tutkitaan asianmukaisia ja oikeasuhteisia lähestymistapoja (kuten itsesääntelyä tai vapaaehtoisia standardeja) digitaalisen rahoitussisällön tarkkuuden varmistamiseksi; suosittaa, että ehdotettuun huippukokoukseen otettaisiin mukaan kansalaisyhteiskunnan järjestöt, ammattiliitot, kuluttajajärjestöt ja kouluttajat sekä institutionaaliset sidosryhmät;

81. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioiden hallituksia tekemään yhteistyötä sijoitusvaikuttajien kanssa, jotta voidaan tuottaa informatiivisia, tosiseikkoihin perustuvia, vastuullisia ja osallistavia kohdennettuja mediakampanjoita vähittäiskaupan rahoitusmarkkinoille osallistumisen tarjoamista mahdollisuuksista ja edistää finanssiosaamista houkuttelevalla tavalla niin, että Euroopan unioniin voidaan luoda investointikulttuuri;

82. korostaa, että digitalisaation ja tekoälyn käyttö voi tuottaa merkittävää lisäarvoa lisäämällä investointimahdollisuuksien, kilpailun ja avoimuuden näkyvyyttä tarjoamalla muun muassa finanssiosaamisen välineitä, maksu- ja tuotevertailuja sekä reaaliaikaisiin markkinatietoihin perustuvia yksilöllisiä tuottoarviointeja;

°

° °

83. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.